

# CHARAKTERISTIKA A STYL ODBORNÉHO TEXTU

Ivan Jarabinský

# Obsah

- Základní žánry odborného textu (při studiu)
  - Odborný jazyk
  - Etika vědecké práce, citace a parafráze
  - Práce se zdroji
- 
- Úkol na další hodinu
  - Zajímavá otázka z eseje

# Typy textů

- Seminární práce
- Esej
- Position paper
- Recenze
- Abstrakt

- strukturace, rozvržení, návrh předem
- pozor na zadání v jednotlivých kurzech

# Seminární práce

- (Obvykle kratší) ekvivalent odborného článku
- Struktura:
  - **Úvod** (cíl/výzkumná otázka, zdůvodnění, postup, struktura)
  - **Teoretická část** (analýzy literatury a stanovení východisek pro danou práci)
  - **Data a metody**
  - **Analytická část** (využití daných metod ke zpracování dat na pozadí dané teorie, zodpovězení otázek)
  - **Závěr**
  - **Seznam literatury** - abecedně
  - **Přílohy**
- Formátování: <http://polit.fss.muni.cz/informace-pro-studenty/pol/> - Bakalářská práce

# Seznam literatury – obecná pravidla

- Začíná se příjmením
- 1. Abecední řazení
- 2. Podle data publikace
- 3. Podle pořadí umístění v textu (+suffix a,b,c...)

## References

- Amos, Howard, and Patrick Sawyer. 2011. "Russian Protests: December 10 as It Happened." *The Telegraph*, December 10. <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/russia/8947840/Russian-protests-live.html>
- Bader, Max. 2012. "OSCE Electoral Assistance and the Role of Election Commissions." *Security and Human Rights* 23 (1): 19–29.
- Birch, Sarah. 2008a. "Electoral Management Bodies and the Electoral Integrity: Evidence from Eastern Europe and the Former Soviet Union." Project on Electoral Malpractice in New and Semi-Democracies. Working Paper No 2. <http://www.essex.ac.uk/government/electoralmalpractice/workingpapers.htm>
- Birch, Sarah. 2008b. "Electoral Institutions and Popular Confidence in Electoral Processes: A Cross-national Analysis." *Electoral Studies* 27 (2): 305–320.
- Birch, Sarah. 2008c. "Conceptualizing Electoral Malpractice." Project on Electoral Malpractice in New and Semi-Democracies. Working Paper No. 1. <http://www.essex.ac.uk/government/electoralmalpractice/workingpapers.htm>
- Bratton, Michael, and Nicholas van de Walle. 1997. *Democratic Experiments in Africa: Regime Transitions in Comparative Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Calingaert, Daniel. 2006. "Election Rigging and How to Fight It." *Journal of Democracy* 17 (3): 138–151.

- Online generátory citací: [bibme.org](http://bibme.org), [citationmachine.net](http://citationmachine.net), [citace.com](http://citace.com)

# Esej

- Odborná úvaha na konkrétní téma
- Volnější struktura, např:
  - ▣ Začátek: formulace problému, otázky, naléhavost
  - ▣ Jádro: důkladný rozbor problému
  - ▣ Závěr: pokus o nalezení východiska
- Opíráme o zdroje!
- Podpořená argumenty a jejich hodnocením
- Posuzování problému v širším kontextu
- Komentování jednotlivostí a navrhování jiných, lepších, řešení (a proč! - ospravedlnění)

# Position paper

- Vlastně krátká eseje (obvykle 1-3 strany)
- Prezentace názoru/postoje na dané téma
- Diskuse na dané téma bez nutnosti bližšího výzkumu
- Stále však opíráme o zdroje!
- Cílem rozsáhlé diskuse tématu, opírající se o dané důkazy/zdroje, je dojít k podpoře konkrétního argumentu/postoje/názoru

# Recenze

- Kritický posudek (ne nutně negativní; věcný)
  - Recenzní posudek vs. recenze díla (k publikaci)
  - Recenzní posudek – v rámci recenzního řízení
    - ▣ Anonymní posouzení odborné kvality textu
    - ▣ Poukázat na případné nedostatky a problémy
  - Recenze díla/knihy (k publikaci) – viz Politologický časopis
    - ▣ Seznámení veřejnosti s danou publikací
    - ▣ Věcné hodnocení; posouzení kvality
    - ▣ Vyzdvihnutí hlavních myšlenek
    - ▣ Pomáhá ke snazší orientaci pro potenciálního čtenáře
    - ▣ Struktura: základní informace o knize, autorovi – průběžné a
- Informace se prolínají s hodnocením

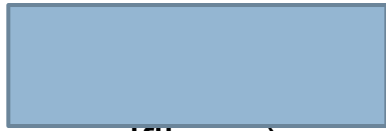
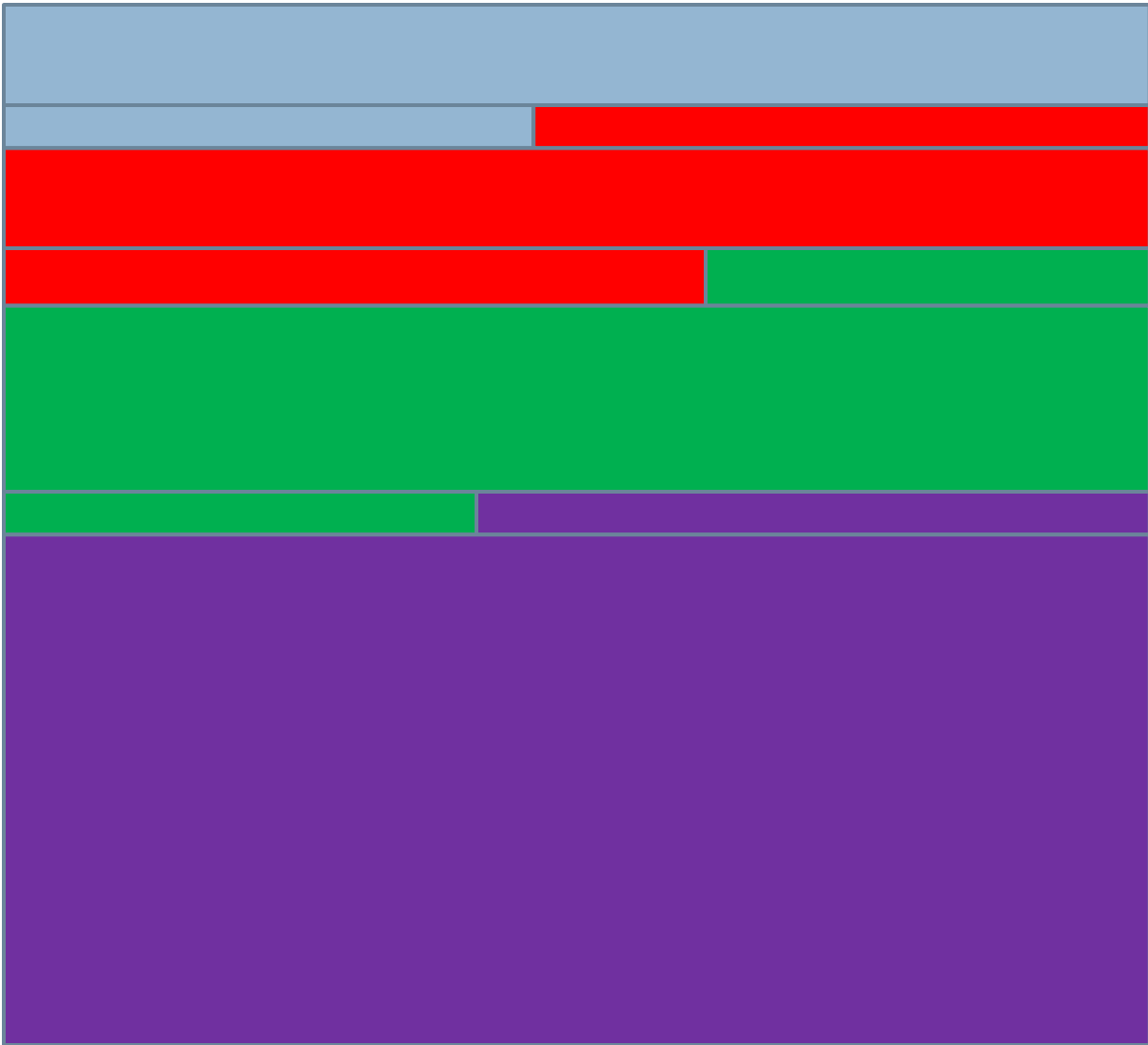


# Abstrakt

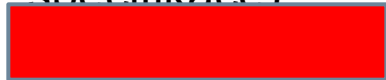
- Druh summary, poskytující výzkumníkovi prvotní představu o článku a ovlivňující jeho rozhodnutí, zda stojí za to si článek přečíst
- Cca 150-250 slov
- Struktura:
  - ▣ (Pozadí tématu)
  - ▣ Cíl a hlavní teze textu
  - ▣ Výzkumná metoda
  - ▣ Výsledky výzkumu

# Abstrakty – příklad (Linek 2011)

□



specifikace)



(implikace)

# Odborný jazyk/styl

- Zaměřenost bez zbytečných opisů
- Srozumitelnost – dlouhá souvětí často ke škodě
- Přesné užívání odborných pojmů – cizí slovo není nutně odborný pojem
- Objektivnost – fakta nikoli dojmy
- Odosobnění – racionalita, bez emocí
- Formálnost – neutrální, spisovný jazyk

# Odborný jazyk/styl

„Státy překonaly dětské nemoci demokratických systémů a mohou se dnes počítat mezi fungující demokracie“

□ NE

„Specifikem byl volební úspěch dvou nových politických subjektů, které vznikly pouze dva měsíce před volbami a oba byly výrazně (téměř výlučně) vybudovány kolem svých vůdců“

□ ANO

„Nejdříve tranzice vygradovala v Portugalsku v létě roku 1975, přičemž výbuch ve Španělsku následoval takřka přesně o rok později“

□ NE

„Křesťanství zasahovalo do všech aspektů lidského života, zdraví tedy nemohlo být výjimkou. V angličtině dokonce slovo holiness (svatost) a healing (léčení) pochází ze stejného etymologického základu wholeness (celost, neporušenost).“

□ NE

# Odborný jazyk/styl

- „Nedůvěra je poté vyslovována nikoli vládě, ale jejímu programu, který novoapečený premiér musí po svém nástupu prezentovat“ □ NE
- „Do té doby sebevražda byla okrajovým tématem, ani u Augustina sebevražda není významný předmět jeho zájmu, ale věnuje se jí v několika svých dílech.“ □ NE
- „Samotná data budu z textu získávat skrze perspektivu relevance ke zvoleným výzkumným otázkám.“ □ NE

# Etika vědecké práce - porušení

- Plagiátorství
- Uvádění neověřených informací
- Hrubě urážlivé a znevažující vyjadřování
- Vydávání sekundárních zdrojů za primární
  - ~~Převzít citaci z druhé ruky a předstírat práci s originálem~~

# Citace a parafráze

- Citace
  - ▣ doslovný přepis
  - ▣ uvozovky, kurzíva, zdroj (vč. stránkování)
- Parafráze
  - ▣ jiná stylistika
  - ▣ zachování původního významu
  - ▣ zdroj

# Citace a parafráze

## □ Příklad citace:

Birch ve svém výzkumu dokazuje, že „*na zdroje bohaté státy mohou riskovat mezinárodní odsouzení svých volebních procesů*“ (Birch 2010: 17).

## □ Parafrázujte

Státy, jejichž bohatství spočívá v těžbě nerostných zdrojů, si mohou dovolit horší kvalitu voleb, protože mezinárodní společenství je na těchto surovinách závislé a jejich výhružky jsou tak neefektivní (Birch



# Citace a parafráze

- Příklad citace:

*”Existují–li systémová strukturace a voličský rozptyl (jako spojené nutné podmínky), relativně většinové jednokolové systémy vedou (jako jeho postačující podmínka) k dvoustranickému formátu“ (Sartori 2001: 59).*

- Parafrázujte

Při současném splnění podmínek existence voličského rozptylu a systémové strukturace vedou relativně většinové jednokolové systémy k dvoustranickému formátu (Sartori

# Poznámky pod čarou

- Počítají se jako součást rozsahu
  - ▣ Úvod – konec Závěru
- Rozvíjí, doplňují samotný text poznámkami nebo postřehy, které usnadňují orientaci v textu (čtivost), ale jsou důležité pro pochopení nebo doplnění dané myšlenky
- Obvykle uvádíme průběžně v textu (fce Odkazy-Vložit pozn. pod čarou)
- Jednotnost formátování!

# Práce se zdroji

- Prokázání vlastních znalostí a orientace v tématu
- Podpora argumentů
- Transparentnost (dohledatelnost)
- Etika vědecké práce

# Odborné zdroje

## Primární X Sekundární X Terciální zdroj

- Primární – přímo spojen s danou situací/tématem
  - ▣ volební výsledky, oficiální zprávy, atp.
- Sekundární – shrnuje primární zdroje
  - ▣ monografie
- Terciální – shrnuje sekundární zdroje
  - ▣ encyklopedie

## „Hierarchie“ relevance zdrojů

1. Odborný časopis s IF (Thomson Reuters)
2. Recenzovaný časopis v uznávané databázi (SCOPUS, ERIH...)
3. Monografie, recenzovaný časopis
4. Sborník z konference
5. (Kvazi)odborný časopis
6. Publicistika
7. Noviny

# Odborné zdroje

Příklady českých politologických časopisů:

- *Politologický časopis* (<http://www.politologickycasopis.cz/cz/>)
- *Politologická revue*
- *Středoevropské politické studie* (<http://www.cepsr.com/>)
- *Evropská volební studia* (<http://volebnistudia.cz/>)
- *Acta politologica* (<http://www.acpo.cz/>)

Příklady zahraničních politologických časopisů:

- *Political Science Quarterly, American Political Science Review, Journal of Public Policy, East European Politics and Societies, Electoral Studies, European Political Science, European Journal of Political Research, Party Politics, West European Politics, Osteuropa, Government and Opposition, Environmental Politics*

# Odborné zdroje

- Elektronické zdroje
  - ▣ *Databáze (JSTOR, Proquest...)*
  - ▣ *Elektronické časopisy*
  - ▣ *Právní systémy (ASPI, Lexus...)*
  - ▣ *Volně dostupné články, papers, monografie*
  - ▣ *Knihovnické katalogy*
  - ▣ *Encyklopedie*
  - ▣ *Noviny (Anopress)*

## **Databáze:**

- EBSCO, JSTOR, Science Direct, ProQuest, Oxford Journals, SAGE Journals Online, SpringerLINK...  
(Google Scholar; Academia.edu; ResearchGate.org)

# Závěrem

1. Vědět jaký žánr píše
2. Rozvrhnout si text
  1. Analyticky
  2. Strukturu
3. Držet se odborného stylu
4. Dodržovat zásady vědecké práce
5. Dodržovat etiku vědecké práce

# Poutavost textu? – příklad dp. Vališková, Barbora. 2012. *Indiánská mobilizace v kontextu energetické politiky vybraných států*. UHK.

## Úvod

Sumak Kawsay („žít dobře, nikoliv v hojnosti“), heslo, jež je součástí politického diskurzu indiánských hnutí v Latinské Americe, symbolizuje svým akcentem na ochranu přírody jako zdroje života a identity indiánských obyvatel alternativu ke kapitalistickému modelu rozvoje. Později se tento koncept stal také základem revolučních politických projektů, které pomohly vynést k moci levicové politiky Eva Moralese v Bolívii a Rafaela Correu v Ekvádoru. Jedním z jejich klíčových programových bodů, bylo skoncovat s neoliberalismem, pod jehož nadvládou docházelo k „nevybíravému“ udělování těžebních licencí, které značně zvýhodňovaly zahraniční společnosti a současně nerespektovaly potřeby místních obyvatel. Tyto progresivistické vize částečně vtělené do nově přijatých ústav pak vzbudily naděje indiánského obyvatelstva na posílení jejich práv, pokud jde o nakládání s přírodními zdroji nacházejícími se na jejich území, neboť právě v jimi obývaných oblastech se drtivá většina této formy přírodního bohatství nachází.

Avšak poměrně záhy tento počáteční entusiasmus ochladl, když levicové vlády nejen v oně přírodu drancující těžební politice pokračovaly, ale dle názoru některých ji dokonce prohloubily, a to často bez uskutečnění konzultací s indiánskými komunitami. Výsledkem tohoto pokračujícího těžebního trendu bylo oživení indiánské mobilizace, která se prostřednictvím nejrůznějších protestních aktivit snaží nejen těžbu, ale také výstavbu nejrůznějších megaprojektů v rámci rozvojových politik vlád omezit či zastavit a vynutit si tak respektování svých práv.

Tématem této práce tudíž bude analýza přístupů, resp. diskurzivních strategií jednotlivých vlád využívaných ve vztahu k těmto protestům a způsoby legitimizace vládních energeticko-



# Úkol na další hodinu

- Zhotovení abstraktu k vybranému odbornému textu
- Odevzdání do: pátek 16.10., 23:59 hod.